

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
освітнього компонента
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА
Підготовки магістра
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми: Економіка довкілля і природних ресурсів

Силабус навчальної дисципліни «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка», за
освітньою програмою Економіка довкілля і природних ресурсів .

Розробник: завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н., проф.
Павлова О.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Якимчук А.Ю.)

**Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та
маркетингу**

протокол № 1 від 09.09.2022 р.

Завідувач кафедри:

Павлова О.М.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка довкілля і природних ресурсів, Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2022 / 2023
		Семестр 3
		Лекції 20 год.
		Практичні 20 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна

д. е. н., професор,

професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація – +380985038484, E-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1.Анотація курсу. Регіональна економічна політика за спрямованістю управлінський впливів є складовою державної регіональної політики, державної економічної політики, а також соціально-економічної політики розвитку регіонів. Регіональна економічна політика реалізується на регіональному та внутрішньо-регіональному рівнях і включає систему цілей і завдань у сфері управління соціально-економічним розвитком регіонів та територіальних утворень, які входять до його складу.

2.Мета і завдання навчальної дисципліни – Є особливості і закономірності розміщення продуктивних сил і розвитку регіонів, фактори їх розміщення і регіонального розвитку.

Метою є формування системи знань щодо розміщення і територіальної організації продуктивних сил України, аналізу стану і визначення головних напрямків регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин, а також екологічних знань, мислення та свідомості економістів.

Є вивчення теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки та надання студентам необхідних знань щодо новітніх тенденцій розвитку цієї галузі науки, формування у них умінь і практичних навичок при вирішенні практичних питань стосовно розміщення продуктивних сил, з урахуванням демографічних, соціальних та екологічних факторів, засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про

екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

3.Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6.Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності

СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання

ПР1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПР3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПР4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПР5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПР7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПР8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПР9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПР10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПР11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПР12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПР13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПР14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек .	Практ .	Сам. роб.	Ко нс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи маркетингу						
Тема 1. Предмет і метод і завдання дисципліни	10	2	2	7	0	усне опитування. 4 бали
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та територіальна організація господарства	10	2	2	7	1	усне опитування. 4 бали
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 4. Сутність, мета і завдання регіональної	10	2	2	7	1	усне опитування,

економічної політики. Механізм реалізації регіональної економічної політики						ситуаційні завдання. 4 бали
Разом за модулем 1	40	8	8	28	3	max 16 балів
Змістовий модуль 2. Комплекс маркетингу на підприємстві						
Тема 5. Природний та трудоресурсний потенціал України	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 6. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 7 Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 8.Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 9. Зовнішньоекономічні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил регіонів України	10	2	2	7	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 10. Нові тенденції територіальної організації продуктивних сил регіонів	10	2	2			усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Разом за модулем 2	60	12	12	44	5	max 24 бали
	Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)					Бал
	Модульна контрольна робота					max 60 балів
Всього годин / Балів	100	20	20	72	8	max 100 балів

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи студент, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття студентами практичних навичок щодо засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури товарного ринку, управління діяльністю підприємства в галузі просування, зберігання та продажу товарів і послуг, забезпечення потреб споживачів.

Для виконання роботи студент обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Теорії економічного розвитку регіонів
2. Економічні закони та закономірності розміщення господарства
3. Принципи та фактори розміщення продуктивних сил
4. Структурний аналіз розміщення продуктивних сил
5. Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки
6. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів
7. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території 2.3.
Мінеральні ресурси галузей промисловості
8. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва
9. Природно-рекреаційні ресурси України
10. Динаміка чисельності та складу населення
11. Природний приріст населення та міграційні процеси
12. Особливості формування та розселення сільського та міського населення
13. Зайнятість населення та державна політика зайнятості
14. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні
15. Паливно-енергетичний комплекс
16. Гірничо-металургійний комплекс
17. Машинобудівний комплекс
18. Військово-промисловий комплекс
19. Комплекс хімічної індустрії
20. Лісовиробничий комплекс
21. Будівельний комплекс
22. Комплекс галузей виробництва непродовольчих товарів
23. Комплекс соціальної інфраструктури
24. Рекреаційно-туристичний комплекс
25. Особливості розвитку та розміщення основних галузей сільського господарства
26. Продовольчий комплекс
27. Основні проблеми та перспективи розвитку АПК України
28. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України
29. Економічне районування України
30. Економічне районування на сучасному етапі
31. Методи економічного обґрунтування територіально-комплексного розвитку і розміщення виробництва

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролі. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих

V. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Порядок проведення заліку повинен бути визначений у силабусі. Питання, завдання заліку повинні бути визначені у силабусі.

Перелік питань на залік

1. Регіональна економіка як наука та навчальна дисципліна: сутність, мета, завдання, об'єкт, предмет, суб'єкт.
2. Етапи становлення регіональної економіки як науки та навчальної дисципліни.
3. Еволюція теорій регіональної економіки закордоном.
4. Місце регіональної економіки в системі наук.
5. Методологія регіональної економіки як науки та навчальної дисципліни.
6. Принципи регіонального розміщення продуктивних сил.
7. Фактори регіонального розміщення продуктивних сил.
8. Закономірності регіонального розміщення продуктивних сил.
9. Закономірності формування регіонального соціально-економічного простору.
10. Феномен і принципи економічного районування.
11. Економічний район: сутнісна та видова характеристика.

12. Економічне районування України.
13. Економічний потенціал регіону: сутнісна та структурна характеристика.
14. Регіональні особливості розвитку природно-ресурсного потенціалу України.
15. Регіональні особливості розвитку екологічного потенціалу України.
16. Регіональні особливості розвитку демографічного потенціалу України.
17. Регіональні особливості розвитку трудового потенціалу України.
18. Регіональні особливості розвитку освітнього потенціалу України.
19. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку західних регіонів України.
20. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку центральних регіонів України.
21. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку південних регіонів України.
22. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку північних регіонів України.
23. Принципи державної регіональної економічної політики.
24. Методологія державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
25. Адміністративно-правове державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
26. Економічне державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.
27. Державне стимулювання соціально-економічного розвитку депресивних регіонів.
28. Нормативно-правова база державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів України.
29. Державна стратегія регіонального розвитку України.
30. Прогнозування соціально-економічного розвитку на регіональному рівні.
31. Програмування соціально-економічного розвитку на регіональному рівні.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2018. – 157 с.
2. Управління проєктно-орієнтованими організаціями : навч. посібн. / укл. Н. Л. Гавкалова, М. В. Грузд, Т. А. Власенко, В. І. Мельник, Г. М. Шумська / за заг. ред. д.е.н., проф. Гавкалової Н. Л. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 505 с.
3. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.

141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.12.2019).

4. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 90. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19.5>. (дата звернення: 12.06.2020).

5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова КМУ від 6 серп. 2014 р. № 385, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 20 груд. 2017 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення: 12.06.2020).

6. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року: проект постанови Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-zgromadskisty/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyistrategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku/>.

7. Мікроекономіка: методичні вказівки до практичних занять/ Павлов К.В., Павлова О.М.. Луцьк. ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 79 с.

8. Теорія економічної науки: методичні вказівки до практичних занять / Павлова Олена Миколаївна. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 46с.

9. Incera, AC Universities, students and regional economies: a symbiotic relationship?. Regional studies., 2021.

10. Henrysson, M. The Role of Institutions in Creating Circular Economy Pathways for Regional Development. Journal of environment & development. Volume30, Issue2, 2021. Page149-171